

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Sylvie Šiškeové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **L. Č.**, proti žalovanému: **Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ze dne 23. 5. 2016, č. j. PPR-32136-11/ČJ-2014-990131, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2020, č. j. 8 Ad 16/2016 - 46,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2020, č. j. 8 Ad 16/2016 - 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ředitel Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím podle § 125 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2017 (dále jen „zákon o služebním poměru“), zamítl žalobcovu žádost o doplatek služebního příjmu za služby přesčas nařízené v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. V roce 2011 se jednalo o služby přesčas v rozsahu 48 hodin, v roce 2012 v rozsahu 73,5 hodin. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl. Rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobce napadl žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) shledal důvodnou, napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

II. Kasační stížnost žalovaného

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, v níž uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel uvedl, že žalobci byla ve dnech vymezených napadeným rozhodnutím nařízena služba přesčas s odůvodněním, že v útvaru, kde sloužil, nenastoupilo k výkonu služby z řady různých důvodů více příslušníků Policie České republiky. Nejednalo se o nutnost zástupu žalobce za konkrétního příslušníka, nýbrž o kumulaci nepřítomností příslušníků ve výkonu služby. K posouzení kumulace jako důvodu nařízení služby přesčas však městský soud v této věci nepřistoupil. Stěžovatel odkázal na související judikaturu Nejvyššího správního soudu, kterou se ovšem městský soud neřídil a hodnotil pouze dílčí důvody absence ostatních příslušníků ve službě. Kumulaci nepřítomností je ale třeba posoudit s ohledem na to, kolik příslušníků chybělo ve službě z uznatelných důvodů a kolika dalším příslušníkům kromě žalobce byla nařízena služba přesčas.

[3] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že u každého z posuzovaných dní je nutné nejprve provést rozbor, zda pro nařízení služby přesčas u příslušníka, který má nepřítomné příslušníky zastoupit, lze jednotlivé dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků (např. dovolená nebo neschopnost ke službě) akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru (rozsudky ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32, a ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017 - 35). Po rozboru dílčích důvodů absence je nutné pro každý den, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, zhodnotit, zda ob stojí odůvodnění poukazující na kumulaci nepřítomností ostatních příslušníků. Současně je třeba porovnat, kolika dalším příslušníkům kromě žalobce byl nařízen výkon služby přesčas. Pro posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas je totiž rozhodující poměr mezi počtem příslušníků, kterým byla nařízena služba přesčas, a počtem příslušníků, kteří ve výkonu služby chyběli z relevantních, tj. mimořádných důvodů.

[4] Pokud by žalobce vykonával službu přesčas jako zástup za konkrétního příslušníka, byl by posuzován konkrétní důvod nepřítomnosti tohoto příslušníka ve vztahu k otázce důležitého zájmu služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tato situace však v projednávané věci nenastala, protože žalobci byla nařízena služba přesčas z důvodu kumulace absence množství příslušníků. Každý z nich přitom ve výkonu služby chyběl z rozličných důvodů. Stěžovatel zdůraznil, že se městský soud odklonil od dosavadního výkladu provedeného Nejvyšším správním soudem. Důvodem pro nařízení služby přesčas žalobci byla výlučně kumulace nepřítomností příslušníků ve výkonu služby. Z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je patrné, kteří konkrétní příslušníci a z jakých konkrétních důvodů ve výkonu služby chyběli. Ze správního spisu současně plyne, kolika příslušníkům byl v rozhodný den nařízen výkon služby přesčas. Městský soud byl povinen tyto okolnosti posoudit, což neučinil.

[5] Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že v některých dnech, které městský soud zahrnul do svého posouzení, nebyla žalobci služba přesčas nařízena vůbec, resp. je žalobce neučinil předmětem řízení. Odůvodnění napadeného rozsudku je v některých částech nesrozumitelné a úvahy soudu z něj nejsou seznatelné. Rozhodnutí soudu je proto nepřezkoumatelné a zmatečné.

[6] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

pokračování

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je podána včas, osobou k tomu oprávněnou a míří proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná.

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Podstatou sporu je posouzení otázky, zda byl žalobci ve vymezeném časovém období nařizován výkon služby přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

[10] Podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2017 *„příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.“*

[11] Podle § 112 odst. 2 věty první zákona o služebním poměru ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2017 *„příslušníkovi je stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.“*

[12] Správní orgány u jednotlivých dní, v nichž byla žalobci nařízena služba přesčas, poukázaly na skutečnost, že do služby nenastoupilo více příslušníků. Stěžovatel rovněž v kasační stížnosti opakovaně zdůraznil kumulaci nepřítomnosti více příslušníků, kteří ve službě chyběli z nejrůznějších důvodů (pracovní neschopnost, dovolená, služební volno, účast na jazykových a odborných kurzech apod.). Službu přesčas z důvodu zástupu chybějících příslušníků správní orgány současně nařídily nejen žalobci, ale i dalším příslušníkům téhož útvaru.

[13] V souladu se závěry rozsudku č. j. 9 As 258/2017 - 32 je nutné, aby soud při přezkumu tohoto typu rozhodnutí posoudil nařízený výkon služby přesčas s přihlédnutím k tomu, kolik příslušníků chybělo ve službě z uznatelných důvodů a kolika dalším příslušníkům vedle žalobce byla nařízena služba přesčas. Lze rozlišit dvě výchozí kategorie v závislosti na tom, zda počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší, nebo stejný či nižší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas. Jedná se přitom o službu přesčas, která není podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplácena. Navazující judikatura pak přiblížila dvě další možné kategorie případů – dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší než počet příslušníků, kteří do služby nemohli nastoupit, a dny, kdy žádný údaj o počtu nepřítomných služebníků není uveden, ale práce přesčas byla nařizována z jiného důvodu (bod 27 rozsudku č. j. 9 As 133/2017 - 35, dále rozsudek ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 27/2017 - 31).

[14] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s argumentací stěžovatele. Městský soud posoudil, zda by bylo možné jako důležitý zájem služby pro nařízení služby přesčas považovat jednotlivé důvody absence ostatních příslušníků samostatně. Neprovedl však následující krok, tj. nezhodnotil, zda obстоjí důvod pro nařízení služby přesčas, kterým je

právě kumulace nepřítomností. Závěr soudu o nezákonnosti určitých služeb přesčas proto postrádá úplné odůvodnění, neboť jej soud učinil pouze na základě částečného posouzení. Tento postup současně odporuje ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu. Jak plyne z napadeného rozhodnutí, služby přesčas nebyly žalobci nařizovány kvůli potřebě zástupu za konkrétního příslušníka. Za účelem posouzení nyní řešené věci je nutné v následujícím kroku porovnat, kolika dalším příslušníkům byl nařízen výkon služby přesčas. Jak vyplývá z výše citované judikatury, rozhodujícím je poměr mezi počtem příslušníků, kterým byla nařízena služba přesčas, a počtem příslušníků, kteří ve výkonu služby chyběli z uznatelných důvodů. Nejvyšší správní soud připomíná, že služby přesčas nařizované kvůli kumulaci absencí z různých neuznaných důvodů městský soud již dříve odmítl (rozsudek ze dne 6. 3. 2018, č. j. 11 Ad 3/2017 - 102). S otázkou uznatelnosti důvodů absence souvisí potřeba ověřit, zda se u všech příslušníků podařilo důvod nepřítomnosti dohledat (např. rozsudek městského soudu ze dne 18. 1. 2019, č. j. 11 Ad 23/2015 - 104).

[15] Stěžovatel poukázal také na skutečnost, že městský soud se v bodu 84 zabýval službami přesčas nařízenými z důvodu, že jiní příslušníci čerpali služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny. Ve dnech, které městský soud zmínil, však nebyla žalobci nařízena služba přesčas, resp. ani jeden z těchto dní nebyl předmětem řízení. Z tohoto důvodu v rozsudku chybí posouzení dní, v nichž žalobce skutečně sloužil přesčas mj. z důvodu nepřítomnosti některého z ostatních příslušníků kvůli ošetřování člena rodiny. V bodu 72 rozsudku městský soud zmínil den 16. 11. 2011, kdy ale žalobci nebyla nařízena služba přesčas. Z kontextu tohoto bodu však lze dovodit, že se jedná o chybu v psaní, správně se jedná o den 16. 10. 2011. Stejně tak z bodů 87 a 93 napadeného rozsudku nejsou zřejmé úvahy soudu ohledně důvodu nepřítomnosti příslušníků, neboť se v obou případech mělo jednat o nepřítomnost z důvodu jazykového kurzu nebo kurzu odborné přípravy ostatních příslušníků. Výčty však vzájemně nekorespondují. Rozsudek v této části postrádá srozumitelné a přezkoumatelné odůvodnění. Stejně tak Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že městský soud sice zavázal stěžovatele, aby opětovně přezkoumal důvodnost nařízení služby přesčas za příslušníky, kteří darovali krev, a těch, kteří čerpali dovolenou, ale současně dospěl k závěru, že v tyto dny byly služby přesčas žalobci nařizovány nezákonně (srov. body 90, 91 a body 83, 87, 88, 92 a 93 napadeného rozsudku). V tomto ohledu je tedy rozsudek městského soudu vnitřně rozporný a nepřezkoumatelný z důvodu nesrozumitelnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud v dalším řízení v první řadě upraví výčet posuzovaných dní tak, aby odpovídal napadenému rozhodnutí a žalobě (tj. zaměří se na dny, které žalobce učinil předmětem správního řízení a soudního přezkumu). Poté vyjde z již provedeného posouzení, zda lze jednotlivé dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu zákona o služebním poměru. Následně zhodnotí kumulaci nepřítomností příslušníků z hlediska poměru obou kategorií služeb přesčas, jak je Nejvyšší správní soud vymezil v rozsudku č. j. 9 As 258/2017 - 32 a navazující judikatuře. Touto otázkou se přitom městský soud v minulosti již ve více případech zabýval (srov. stěžovatelem zmiňované rozsudky ze dne 19. 6. 2018, č. j. 8 Ad 25/2015 - 50; ze dne

pokračování

6. 3. 2018, č. j. 11 Ad 3/2017 - 102; ze dne 28. 2. 2019, č. j. 6 Ad 2/2017 - 64; nebo ze dne 25. 4. 2019, č. j. 11 Ad 20/2015 - 103).

[17] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu